

S U L I

ÉBRESZTŐ

Szerkeszti: Informatikai munkaközösség. Főszerkesztő: Németh József, tanár
Kiadja: Tarczy Lajos Általános Iskola Diákönkormányzata – 2007. február

Január 26-án kapták meg a diákok a félévi értesítőt iskolánkban. Venczel Csaba igazgató iskolagyűlésen adta át az ellenőrzőket jutalomcsokival együtt azoknak a tanulóknak, akik kitűnő vagy jeles eredményt értek el, valamint kiemelkedő sportteljesítményt nyújtottak. Az igazgató tájékoztatott bennünket a felújítási munkálatokról is. Képünkön a megjutalmazott tanulók egy csoportja látható.

Versenyeredményeink

Városi játékos sportvetélkedő

1. hely: Kovács Antónia 2.b, Farkas Bence 2. b, Friss Olivér 2. c, Tarró Kitti 2. c, Illés Ramóna 3. c, Nagy Julianna 3. c, Bali Martin 3. c, Dukai Máté 3. c, Németh Brigitta 4. a, Kocsis Virgínia 4. a, Hegyi Zoltán 4. a, Horváth Ádám 4. a, Sándor Anna 4. c, Sándor Kata 4. c, Horváth Bence 4.c

Iskolai mesemondó verseny 3-4. oszt.

1. hely: Ivánkovics Bertalan 3. c
2. hely: Bárdos Kata 3. a
3. hely: Gregosits Dalma 3. a
1. hely: Németh Júlia 4.a
2. hely: Móczár Bence 4. a
3. hely: Verrasztó Gabriella 4. c

Városi mesemondó verseny

2. hely: Ivánkovics Bence 3. c
3. hely: Németh Júlia 4. a

Városi sakk csapatverseny

3.hely: Mezei Fanni, Mezei Fruzsina, Tóth Eszter 4. a

Atlétikai versenyek:

Országos minősítő 2006. szept. 9-10.

2. Szalai Benjámin 3000 m

Orsz. bajnokság 2006. szept. 23-24.

2. Szalai Benjámin 3000 m

Bakonykupa 2006. szept. 25.

1. Szalai Benjámin 1000 m

Országos kismaratoni 2006. okt. 7.

1. Szalai Benjámin 10000 m

Városi sakk diákolimpia (nov. 22.)

2. Békési Petra 8. b
4. Decsi Dániel 8. b
5. Kiszlinger Ádám 7. e
6. Vida Vajk 8. a

Városi úszó diákolimpia (dec. 13.)

100 m gyors 1.: Holczer Endre („B” kat.) 5. a
100 m gyors 1.: Rüll Ádám („A” kat.) 7. a
100 m gyors 2.: Valkó Judit 7. d
100 gyors 4.: Porkoláb Nikolett 5. b
100 m hát 1.: Rüll Ádám 7. a
50 m pillangó 1.: Rüll Máté 5. a
50 m pillangó 3.: Kocsis Bálint 6. a
50 m mell 1.: Kocsis Bálint 6. a
50 m mell 2.: Rüll Máté 5. a
100 m mell 1.: Kerpel Veronika 8. b

Városi kosár diákolimpia (leány) 2007. jan. 19.

1.: Tarczy L. Ált. Isk. 1. csapata
4.: Tarczy L. Ált. Isk. 2. csapata

Országos minősítő verseny 2007. jan. 28.

3000 m 1. hely: Szalai Benjámin

Megyei úszó diákolimpia („B” kategória) 2007. jan. 28.

100 m gyors 1.: Rüll Ádám 7. a
100 m gyors 3.: Holczer Endre 5. a
100 m gyors 6.: Valkó Judit 7. d
100 m hát 1.: Rüll Ádám 7. a
100 m mell 3.: Kerpel Veronika 8. b
50 m mell 1.: Kocsis Bálint 6. a
50 m mell 2.: Rüll Máté 5. a
50 m pillangó 1.: Rüll Máté 5. a

Csekő Árpád városi fizika verseny 2007. jan. 31.

1. hely: Sándor Áron 8. a
1. hely: Sántik Zsuzsanna 7. d
2. hely: Zsuponics Márk 7. d
4. hely: Varga István 7. a

Koszorúzás az emléktáblánál

1807. december 6-án született Tarczy Lajos filozófus és természettudós, az MTA tagja. Születésének 199. évfordulója alkalmából helyezték el a Jókai u. 26. sz. ház falán az emlékezés koszorúját a Tarczy Lajos Általános Iskola tanulói.

Álmos Várkert¹

Szomorú időszaknak nézünk elébe. A fák, bokrok erőteljesen duzzadó smaragdzöld levelei most már a szivárvány minden színében pompáznak.

A napsugarak éppen hogy simogatják a bágyadt természetet. Minden, ami eddig szemet gyönyörködtető volt, mosolyt és vidámságot csalt az emberek szemébe, lassan egyhangú, sárga, vörös, barna színre vált át. A növények lehullatják leveleiket a földre, és hatalmas levélszőnyeget terítenek szét. A csalafinta szél még megtépázza a gyengén kapaszkodó leveleket, játszik és kergetőzik velük. A gesztenyék hangosan kopogva pottyannak a földre, rá se hederítve az éppen arra sétáló, kabátba burkolózó emberekre. A hinták, a homokozók már nem zajosak a gyerekseregtől, mélabúsan álldogálnak.

A vastag levélszőnyeg puhán takarja be az alvó magvakat. Borús az ég, a nap sugarai itt-ott kacsingatnak át a hópihéek tömkelegétől duzzadó felhők között.

Én mégis kedvelem ezt az évszakot, hisz látom a természet elmúlását, de tudom, hogy ebből a szomorkás képből hamarosan virágzó csoda lesz. Én így látom a pápai Várkertet ebben a hűvös időszakban.

Horváth Cintia (7. D)

¹ Az írás fogalmazási feladatként született „őszi tájleírás” témában

Kemendy Júlia (7. D): A Balaton

Történt egyszer novemberben,
Hogy a Balatonra mentem.
Mikor a magyar tengert megnéztük,
Mesés látvány tárult ott elénk.

A nap már lemenőben volt,
De még nem ragyogott a hold.
Volt ott hattyú s kacsza rengeteg:
Minden kenyeret megettek.

Közben a hó megeredt,
A csoport hazasietett.

Eszembe véstem a szép képet,
Jövőre biztos visszatérek.

Másnap a kilátóba mentünk,
Ott Almádit megtekintettük.
Az a látvány nem volt semmi,
De sajnós haza kellett menni.

Visszatértünk Pápara,
Ki-ki saját házába.
Valamit megígérek:
Jövőre visszatérek!

Lucázás

A lucázás ebben az évben sem maradt ki iskolánkban. December 13-án, Luca napján rendeztük meg a 6. a osztály szervezésében. Számos jókívánság hangzott el az alsó tagozatosoknak, akik meghallgatták a műsort, és megjutalmazták a lucázókat. Íme a szereplők névsora (*a képen balról jobbra*): Kazay Zoltán, Somosi Ambrus, Németh Áron, Rozgonyi Áron, Mesterházi Martin, Nagy Ádám, Kiss Patrik, Tuboly Barnabás, Tóth Péter, Stankovics Tamás és Varga Bence.

Informatika verseny felső tagozatosoknak²

Január 17-én délután zajlott iskolánkban a Kozma László Országos Informatika Tanulmányi Verseny területi fordulója. A versenyen 5-6. ill. 7-8. osztályos kategóriában mintegy 40 tanuló vett részt. A feladatok megoldásához elsősorban gyakorlati – állománykezelői, szövegszerkesztési, táblázatkezelési – ismeretekre volt szükség. A következő fordulóba a legalább 50 %-ot elért tanulók jutottak. A Tarczy Lajos Ált. Iskolában már első osztálytól kezdve lehetőség van az informatika emelt szintű tanulására, ami felső tagozatban már heti 3 informatika órát jelent. Az iskola összesen mintegy 50, hálózatba kötött, korszerű számítógéppel és korlátlan Internet-eléréssel rendelkezik. A számítástechnikai oktatás két teremben, három informatika szakos tanár vezetésével folyik.

² Megjelent a Pápa és Vidéke c. újságban.

Csekő Árpád fizikaverseny

Ebben a tanévben rendezte meg a Munkácsy iskola a Csekő Árpád fizikaversenyt 7-8. osztályosoknak.

Az első forduló decemberben kétórás volt, ez idő alatt kellett kitölteni egy 3 oldalas feladatsort, melyben voltak számítási feladatok és kérdések Csekő Árpád életéről. Egy tanár úr felügyelt ránk. Lehetett számológépet használni. A versenyre bejöttek a Munkácsy iskola suliójságjának szerkesztői is. Évfolyamonként hat továbbjutót választottak ki. A mi iskolánkat hárman-hárman képviseltük: Varga István (7. a), Zsuponics Márk (7. d), és én. Mindegyikünk továbbjutott. A nyolcadikosok közül részt vett Balogh Mihály, Kalmár Szilárd, Sándor Áron (8. a). Áron jutott tovább.

Januárban, a második fordulóban a 7. és 8. osztályosokat egy terembe ültették le. Több feladatot adtak, mint korábban. Kereszt-rejtvény, számítási feladatok, gyakorlati kérdések és mérés.

7. osztályban 1. helyezést ért el Sántik Zsuzsanna, 2. helyezést Zsuponics Márk. 8. osztályban 1. helyezett lett Sándor Áron.

A versenyt először rendezték meg, de ezután minden évben lesz. Célja: felkészüljünk a későbbi versenyekre, kedvet kapjunk a fizika tanulásához.

Aki szereti ezt a tantárgyat, bátran induljon a jövő évi Csekő Árpád fizikaversenyen!

Sántik Zsuzsanna (7.d)

Szülők-Nevelők bálja

Iskolánk Tantestülete és Szülői Munkaközössége **2007. március 3-án**, szombaton ismét megrendezi hagyományos Szülők-Nevelők bálját a Petőfi Sándor Gimnázium aulájában. A zenét Fehér Ferenc szolgáltatja. A bál az iskola tanulóinak műsorával, 19 órakor kezdődik. A büfé olcsó árakkal és széles kínálattal várja vendégeinket (sütemények, italok).

A belépőjegy ára vacsorával: 2500 Ft.

Kérjük, hogy azok a szülők is támogassák pártoló jegyek megvételével munkaközösségeinket, akik nem tudnak eljönni.

A pártolójegy ára: 800 Ft.

Nagyon örülnénk továbbá tombolatárgy és sütemény felajánlásának. Hozzájárulásukat előre is köszönjük! Szeretettel várjuk a kedves Szülőket, Hozzátartozókat, Barátaikat!

Felhívás

2006. december 20-án megalakult a Nagy László Emlékbizottság. Elnöke Kerecsényi Zoltán, aki a közelmúltban Nagy László pápai kötődéséről könyvet is írt. Az Emlékbizottság célja a költő emlékének ápolása, fenntartása. A Helyőrségi Művelődési Otthon (HEMO) 2. emeleti előterében látható Nagy László emlékkiállítására, amelyre szeretettel várjuk az érdeklődőket.

A költő egykori iskolájának (ma a Szent Anna Óvoda épülete) falára emléktáblát szeretnénk állíttatni. Ennek költsége várha-

tóan 250.000 Ft, amelyet közadakozásból kívánunk megvalósítani. A dombormű elkészítésére Tirnován Ari Vid, erdélyi származású szobrászművészt kértük fel.

A Pápa és Vidéke Honvéd Kulturális Egyesület számlaszáma: 11748045 - 20054276. Közleményként kérjük feltüntetni: „Nagy László emléktábláért”. A felajánlásokat az Emlékbizottság nevében előre is köszönöm!

Gerencsér Hajnalka

Szombati tanítási napjaink

Február 24. („A” hét, keddi órarend szerint) – felújítás miatt

Március 10 („A” hét, péntek) – március 16., péntek helyett

Március 31. („A” hét, szerdai órarend szerint) – felújítás miatt

Április 14. („A” hét, csütörtöki órarend szerint) – felújítás miatt

Április 21. („B” hét, hétfő) – április 30., hétfő helyett

Május 19. („A” hét, pénteki órarend szerint)– felújítás miatt

Két sudoku feladat

7		6				9	1	
			9	6	7		5	
9				4		2		
	9				2	1	6	4
	3	1						8
	7		8		1		5	
			3			6	8	
1		5	2		9	3		
3	8		4	7				

		4	8		1		5	
	2			9		3		
1		5	3			9		
7		2			5			3
	8				7	4	2	
4			6	2			7	8
	4	1		5			6	
2				6	4	5		
			1		9			

Töltsd ki az üres négyzeteket az 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 számjegyekkel úgy, hogy minden számjegy minden sorban és oszlopban, illetve a 9 db. 3x3-as kis négyzet mindegyikében csak egyszer szerepelhet!

(Megoldás a következő számban!)

Kövércsütörtök, süketvasárnap

Szóról szóra

Vízkeresztől nagyböjt kezdetéig tart a farsang. Mindkét időszak egyes napjainak érdekes nevei alakultak ki hajdan, a hozzájuk kötődő szokások, hagyományok jelzésére. E jelentések többnyire már feledésbe merültek, de az elnevezésekkel itt-ott még találkozhatunk, ezért gyűjtöttük őket csokorba, Bálint Sándor néprajzkutató szomagyarázataival együtt.

A farsang régtől fogva a lakodalmak ideje, ezért aztán a vízkeresztet követő vasárnapokat így is nevezték: első menyegzős vasárnap, másod menyegzős vasárnap...

A farsang utolsó harmadfél hete egykor már a böjti előkészület időszaka volt, a régi kifejezés szerint böjtelő. Mivel ez leginkább februárra esik, innen a hónap régi elnevezése: böjt elé hava, böjtelő, majd márciusnak böjt más (második) hava, másként böjtmás. A böjtelő vasárnapjainak nevei: hetvened-, hatvanad- illetve ötvened-vasárnap. Görög katolikusoknál más böjti hagyományaik folytán hatvanadvasárnap a húshagyóvasárnap, az utána lévő héten már megkezdték az enyhébb böjtölést, amely a következő vajhagyóvasárnap múltán vált teljessé: a hús mellett semmiféle más állati terméket, így tejes ételeket, vaját, tojást sem fogyasztottak.

A farsang utolsó csütörtöki napjának neve kövércsütörtök, de a moldvai csángók halottak húshagyata, halottak csetertekik néven is emlegetik. Ezen a napon jó ételeket szoktak főzni, fánkot sütni, és este Isten nevében ajándékul adják a szegényeknek, akik imádkoznak a család halottaiért, de azért is, aki az ajándékot vitte. E szokás valaha általánosan elterjedt lehetett, de ahol már elfelejtették, ott az elnevezésnek más jelentést tulajdonítottak: ezen a napon jó zsírosan főznek, folyton esznek, mert úgy vélik, hogy csak így számíthatnak az új évben bő termésre, kövér disznóra.

A farsangi időszak három utolsó napja a farsang farka, farsang-háromnapok, háromnapok, illetve húshagyó, húshagyat, a leg-

vidámabb, legzajosabb mulatságok ideje, mielőtt megkezdődik a negyvennapos böjt.

Hamvazószerda a templomi hamvazásról kapta a nevét, de hívták böjtfőszerdának, böjtfogadószerdának is. A következő napnak beszédes neve van: zabálócsütörtök, torkoscsütörtök, tobzódócsütörtök, kisfarsang, illetve csonkacsütörtök néven is ismerik. Ezen a napon felfüggesztették a böjtöt, és megették a farsangi ételmaradékot, hogy kárba ne vesszen. Utána viszont szigorúan betartották a böjti előírásokat, sőt, egyesek még a közelmúltban is egészen kemény penitenciát fogadtak: nagyböjt egész ideje alatt csak negyvenszer, azaz naponta egyszer ettek, naplemente után. Ezt hívták negyvenelésnek.

A nagyböjt heteinek és vasárnapjainak is saját elnevezései voltak. Az első hét (hamvazószerdától kezdve) a csonkahét vagy húshagyóhét, vasárnapja csonkavasárnap vagy böjt elő vasárnap. Második vasárnap: böjt másod vasárnap vagy nevetlenszombat. A harmadik böjt harmad vasárnap, böjtközépvásárnap, fébűtvásárnap - utalva a böjti időszak félidejére. Görög katolikusoknál ez a kereszthódoló vasárnap. Ezen a napon vecsernye után fölkeresték az útszéli, határbéli keresztek, ahol közös ájtatosságot tartottak.

A rákövetkező szerdát is külön névvel illették: böjtközépnap, böjt dereka, félböjtszerda. A negyedik hét neve: süket hét, süket vasárnap. Guzsa hét, guzsalyütő vasárnap megnevezése arra utal, hogy az asszonyok befejezték a télen végzett szövés-fonást, mert tavaszodott, kezdődött a mezei munka. Ötödik a fekete hét, fekete vasárnap. E naptól a feltámadási szertartásig a templomi fészületeket, továbbá a főoltár képét violaszín lepellel takarták el, talán a nap evangéliumával összefüggésben: "Jézus azonban eltűnt, és kiment a templomból." Odahaza is fekete kendővel, ruhával takarták le a szentképeket.

Hatodik a virághét, illetve virágvasárnap, amelyet a nagyhét követ.

Forrás:

<http://magazin.ujember.katolikus.hu/Archivum/2001.02/15.html>

A tavasz első hírnöke: a hóvirág

A tavasz ugyan nehezen akar megérkezni, ám ez a kedves kis fehér virág már előbújt a kertek alatt és az erdőkben. Talán te is hallottál arról, hogy mostanában kipusztulóban van hazánkban a hóvirág, ezért ha látsz is valahol, ne szedd le! Inkább anélkül ismerkedj meg vele közelebbről! Tarts velünk most!

A hóvirág fehér virágai az üde lombos erdők alján kora tavasszal, hóolvadáskor jelennek meg. A növénynek a föld felszíne alatt hagymája van, amelynek anyagaiból kezdetben táplálkozik. A virág mellett a növény két levelet is visel, melyeknek több egyforma és egyirányba futó erük van. Az ilyen levelet mellékeresnek hívják.

A hóvirág zárvatermő növény, mert magvait a többi zárvatermőhöz hasonlóan zárt termőben alakítja ki. Virágainak takarólevelei nem különülnek csésze- és szíromlevelekre, hanem egyformák. Az ilyen virágtakaró alkotóit lepelleveleknek nevezzük. A tőkocsány egyvirágú, a virágok bókolnak, a külső lepel 15-25 mm hosszú, a belső lepel sokkal rövidebb, zöldes és a belső oldalon 1-1 sárga, félhold alakú folt található. Toktermése bogyszerű. A hóvirág évelő növény, mert hagymájából minden évben újra kihajt. Virágzása februártól áprilisig tart, leginkább üde és nedves lombdőkben található meg.

És most lássuk, milyen szimbólumok, mítoszok fűződnek a hóvirághoz! A görög mitológiában e névhez (görögül: ion) fűződik a Danaidák Ősanyjának, Iónak alakja. A keresztény kultúrában pedig Máriát szokták hóvirággal ábrázolni; valamint egyúttal a remény és az elégtétel szimbóluma is, mert állítólag ez a növény vigasztalta látványával a paradicsomból kiűzött első emberpárt. Jelentése virágnyelven: "Örvendj a jelennek és a jövőnek, s a szomorú múlt emlékeinek ne engedj helyet a szívedben!"

A tavasz legelső virága. Hófehér színével a reményt és a tisztaságot jelképezi. Az ifjú szerelmes például tiszta kedvesének választhatja ajándékba. De inkább ne szedje le senki, és akkor továbbra is minden tavasszal örvendhetünk az erdőben ennek a kedves kis virágnak!

Forrás: <http://www.sulinet.hu/tart/fcikk/Kjc/0/29800/1>

Érdekes emberi „tények”

A testben levő legerősebb izom a nyelv.

Egy vörösvérsejtnek 20 másodpercbe telik az egész test körbejárása.

Egy átlagos ember 8 pókot fogyaszt el alvás közben élete során.

Egy átlagos, 4 éves kisgyerek 437 kérdést tesz fel egy napon.

A lakosságnak csak 7%-a balkezes.

A testedben található csontok $\frac{1}{4}$ -e a talpadban van.

Több, mint 10.000.000-szor pislantasz egy évben.

Amikor tüsszentesz, minden testi funkciód leáll ... Még a szíved is.

Az átlagos ember 7 perc alatt alszik el.

A gyerekek gyorsabban nőnek tavasszal.

A Suli-Ébresztő előző két száma az iskola honlapján is olvasható már a <http://www.tarczy.sulinet.hu/Suliebreszto2006okt.pdf> illetve

a <http://www.tarczy.sulinet.hu/2006novFF.pdf> címen

(Vigyázat, a feleletmentesítő jegy pecsét nélkül nem érvényes! ☺)

Feleletmentesítő jegy

Tantárgyanként csak egy jegyet használhatsz fel egy félévben!

A jegyet az óra elején kell tanárodnak odaadni!

Ha szemtelen vagy, kizárod magad a kedvezményből!

2007. február

Sorszám:

Tantárgy:

Tulajdonos:

P.H.

„A jegy hamisítását a törvény bünteti!”

A tulajdonos nevét a vásárláskor kell kitölteni!